

Bu sabahki haberler

Singapura karşı büyük bir Japon taarruzu bekleniyor

Hong Konga karşı nahaî hücum başladı, şehir teslim olma teklifini reddetti

Vihy, 15 (A.A.) — Buraya gelen haberlere göre Singapura karşı büyük bir Japon taarruzu beklenmektedir. Thailanda Japonlar ufak bir ilerleme kaydetmiş ve Viktoryaya varmışlardır.

Hong Kongda vaziyet
Vihy, 15 (A.A.) — Bu sabah Vişy den bildirildiğine göre, Uzaksark ve Pasifik harbinin ikinci haftasında Japonlar bu muntacadaki en mühim stratejik mevkiileri ellerine geçirmek üzere bulunuyorlar.

Hong Kongda Japonların teslim olma teklifi bu şehrin valisi tarafından reddedildikten sonra Japon kuvvetleri şehre karşı nahaî ve kat'î bir taarruz başlatmışlardır.

Londra, 15 (A.A.) — Hong Kongdaki Britanya valisi, Japonların bir teslim olma teklifini kabul etmemiş, fakat kendisinin böyle bir harekete yanaşmayacağı bildirilmiştir.

Londra, 15 (A.A.) — Cöngül dün Hong Kong valisine bir tebrük telgraf çekmiş, bu muntakada gösterdikleri muvaffakiyetli mukavemetten dolayı, Britanya halkının, Hong Kongda çıkan askerlere hayranlıklarını bildirmiştir.

Bir denizaltının muvaffakiyeti
Londra, 15 (A.A.) — Malayannın şimali garbisinde anudane çarpışmalara devam edilmiştir. Bir Felemenk tahribatlı 4 levanım ve 1 petrol gemisi alımak üzere düşmanın 5 nakliye vapurunu batırılmıştır.

Pazar günü Japonlar Pinana 3 hava taarruzu yapmışlardır.

Bu sabahki Amerikan resmi tebliği

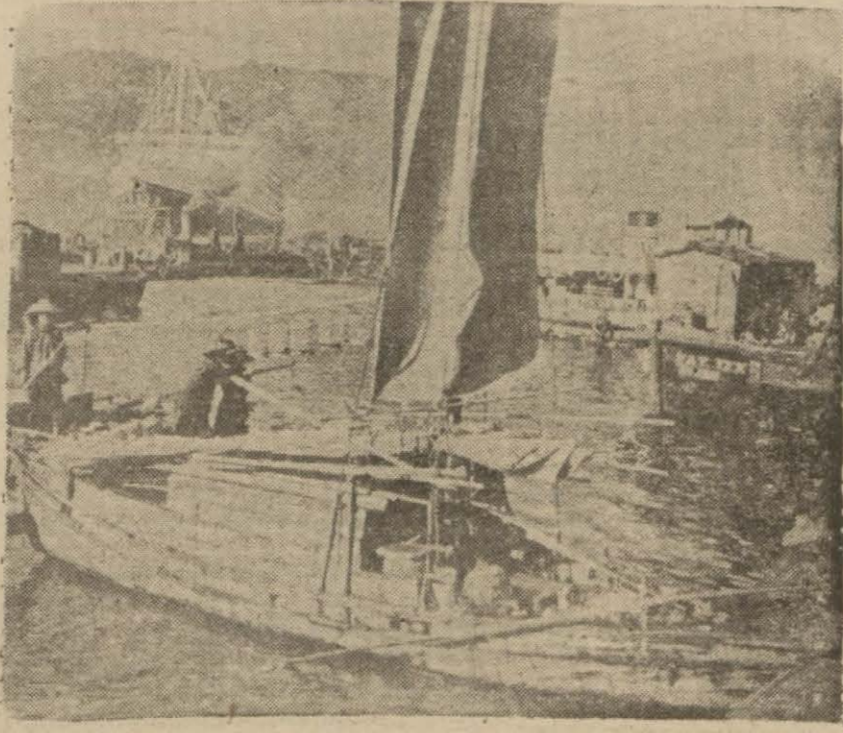
Vaşington, 15 (A.A.) — Filipin adalarının harekâta dair son Amerikan tebliği 11 de Vaşingtonda nesredilmiştir. Bu tebliğde çarpışmalara, Amerikan kuvvetlerinin hakimiyeti altında, Apar ve Legosta devam edildiği bildirilmektedir. Tebliğ vaziyette ehemmiyetli bir değişiklik olmadığını kaydettikten sonra, Luzon adasının şimalinde 4 Japon nakliye gemisinin batırıldığını bildirerek nihayet bulmaktadır.

Diger taraftan nesredilen bir Amerikan bahriye tebliğinde Wake adasına iki tayyare hücumu yapıldığı, bunlardan ikincisinin çok şiddetli olması, römgen ehemmiyetli zarar vukubulması ve Havay adaları açıklarında faaliyet gösteren Japon denizaltılarının icabına bakıldığı bildirilmektedir.

Vişy Berlini protesto etti

100 Fransız kurşuna dizilmesinin halk arasında endişe uyandırdığı bildirildi

Londra, 15 (A.A.) — Vichy hükümeti, Almanya'ya bir protesto notası vererek, (100) Fransızın kurşuna dizilmesi meselesinin Fransa halkı üzerinde derin bir endişe uyandırdığını bildirmiştir.

Hong Kong limanından bir manzara

Müttefiklere göre Luzon adasında Japonlar durdular

Felemenk deniz kuvvetlerinin muvaffakiyetleri

İki Japon gemisi daha batırıldı

Panama kanalının muhafazası için tedbir alındı

Singapur, 14 (A.A.) — Saat 19 da nesredilen bir tebliğ şöyle demektedir:

Felemenk Hindistanı deniz kuvvetleri yeni muvaffakiyetler kazanmıştır, 4 düşman deniz nakliyesinin batırılmasından sonra şimdi de Malaka yarımadası etrafındaki sularda, bir düşman malzeme gemisi ile bir de petrol gemisinin Felemenk Hindistanı denizaltıları tarafından batırıldığını bildirmektedir.

Öğle tebliği
Singapur, 14 (A.A.) — Öğle tebliği: Cepheden alınan en son raporlar Kedah bölgesinde muharebenin devam etmekte olduğunu bildirmektedir. (Devamı 5 inci sayfada)

Japonlara göre Malakada düşmanın mevzileri zaptedildi

20 tank, 60 zırlı otomobil iğtinam edildi

Birmanyadaki üslere hava akınları yapıldı

“Malakada bir İngiliz zırlı tümeni imha edildi,”

Tokyo, 14 (A.A.) — Japon umumî karargâhı, Malaka yarımadasının cenubuna çıkarılan Japon kuvvetlerinin şiddetli bir mukavemetle karşılaştıklarını, fakat bu mukavemeti kırarak düşman mevzilerine girmeğe muvaffak olduklarını bildirmektedir. Bu muharebelerde bir İngiliz zırlı tümeni imha edilmiştir. Düşmandan 20 tank, 16 tank karşı koyma topu ve 60 zırlı otomobil alınmıştır.

Hava akınları
Tokyo, 14 (A.A.) — İmparatorluk umumî karargâhının karardıkları dairesi tebliği: (Devamı 5 inci sayfada)

Muharrir - Kitabcı davası

“Kitablarımız yurd dışında da takdir uyandırabiliyor,”

Mahmud Yesari soruyor: “Kitablarımız satılmıyorda ne diye 2 nci, 3 üncü tabılarını basıyorlar?”

Kitablarla muharrirler arasında açığımız münakaşalı anket sona ermek üzere. Telif ücretlerinin bu günkü hazin vaziyeti etrafında iki tarafı da dinledik ve şöyle zannediyoruz ki bu karşılıklı fikirleri telif ederek, bir neticeye varabileceğimize mümkün olacak. Ancak bunu son yazımıza bırakarak, bugün de Bahâli piyasasında şimdiye kadar en faal rolü oynayan ve hemen her kitabçıya senelerdenberi sayısız eser satmış bir muharriri, romancı Mahmud Yesariyi dinliyalım.

Mahmud Yesari'nin cevabı «— Yazdığım eserler ortada, tabıları ortada, aldığım para da ortada. Artık, ben ne söylüyeyim? Eserlerimizin okunmadığını iddia edemeyiz.» (Devamı besinci sayfada)

San'ata dair Orhan Seyfi

YAZAN
Üstad
Halid Ziya Uşaklıgil

Bugün 3 üncü sayfamızda

Alman ve Sovyet tebliğleri

Sovyetler 3 istasyon işgal ettiler

Berlin, 14 (A.A.) — Alman ordularını başkumandanlığının tebliği: Doğu cephesinde, Alman topçuları Sivastopol imanındaki düşman gemileri (Devamı 5 inci sayfada)

Bu sabahki Sovyet resmi tebliği

Ruslar Tagonragda Almanları muhasaraya çalışıyorlar

Londra, 15 (A.A.) — Dün gece Moskovada intişar eden en son Rus tebliğine göre vaziyet şöyle hülâsa edilebilir:

«Ruslar her cephede ufak ilerlemeler kaydederek taarruzlarına devam etmektedirler. Mojaik civarında 16 köy geri alınmıştır. Moskovanın şimalinde yalnız Kalinin şehrinde Almanlar mukavemet göstermekte devam ediyorlar.»

Şimalde Leningrad önlerindeki Alman müdafaa hatları yarılmıştır. Cenub bölgesinde ise Almanlar sadece Taganragda tutunmaktadır. Fakat durmadan iler hareketler kaydeden Rus kuvvetleri bu şehrin gerilerine varmışlardır. Buradaki Alman kuvvetlerinin muhasarası pek yakındır.

Mussoliniye suikast tertib eden Yugoslavlar mahkûm oldular

Londra, 15 (A.A.) — Triestede Mussoliniye karşı suikast tertib eden suçluların mahkemesi sona ermiştir. Alman karar neticesinde 9 Yugoslav kurşuna dizilecek, 16 Yugoslav da uzun hapis cezasına çarptacaktır. 4 kişi beraat etmiştir.

Emekli Albay H. Ragıp Emeçin cenaze merasimi

Neşriyat müdürümün cenazesi dün gözyaşları arasında kaldırıldı

Vefatını teessürle haber verdiğimiz, gazetemiz sahiblerinden Selim Ragıp Emeçin babası Neşriyat Müdürümün emekli albay Hüseyin Ragıp Emeçin cenazesi dün, dostlarının gözyaşları arasında merasimle kaldırılarak, ebedî medfene tevdi edilmiştir.

Cenaze, saat 11,30 da Kızıtopraktaki evinden alınarak Zühütpaşa camisine getirilmiştir. Cenaze merasiminde bir ihtiram kıtası, ailesi, erkân, dostları, arkadaşları «Son Posta» ailesi ve gazeteciler hazır bulunmuşlardır. Cenaze namazı öğleyin, Zühütpaşa camisinde kılındıktan sonra otobüslerle Karacaahmed mezarlığına götürülmüş ve aile mezarlığına gömülmüştür.

Dün de yazdığımız gibi merhum, ordunun güzide bir uzvu idi. Hayatını muhtelif cephelerde vatan hizmetine hasretmiş, kıymetli, merd bir asker, vazifesinde hassas, dürüst bir insan, iyi bir aile babası, şefkati ölçüsüz; hayırhah bir zattı. Ökümü memleket için hakiki bir ziyadirdi. Kendisine Cenabi Hakkın rahmetini diler; Selim Ragıp Emeçin ve bütün Emeç ailesine taziye ederim; Selim Ragıp Emeçin ve bütün Emeç ailesine taziye ederim; Selim Ragıp Emeçin ve bütün Emeç ailesine taziye ederim. (Devamı 5 inci sayfada)

Çinliler harekete geçtiler

Japonlara karşı bir cenah taarruzu yapıyor

Şiddetli bir muharebe cereyan ediyor

Hong - Kong muharebesi

Cung - King, 14 (A.A.) — Bugün cepheden alınan bir telgrafta Hong Kongun karşındaki Kowlon şehrinin tehdid eden Japon kuvvetlerine karşı Çinlilerin bir cenah taarruzu yapılmış, devam ettikleri bildirilmektedir.

Kanton - Kowlon demiryolunun doğusundaki İngiliz müstemleke hududu yakınlarında Pingsan ve Tamsul'de şiddetli bir muharebe cereyan etmekte, diğer telgraflar, Yangce nehrinin aşağı mecrasında Çin kuvvetlerinin faaliyetlerinin ziyadeleştiği ve hüvasa Kiangsi eyaleti merkezi Nansang etrafındaki bölgede bu faaliyetin genişlediği kaydolunmaktadır. Buradaki Japon garnizonlarına taarruzlar yapılmış ve insanca zayıf verilmektedir.

Hong - Konga karşı hücum

Londra, 14 (A.A.) — Tokyo radyosu na göre, yapılan teslim teklifinin reddedilmesi neticesinde bugün sabah fecirten itibaren Hong - Kong'a karşı Japon kara ve hava kuvvetleri taraftından taarruza başlanmıştır.

İki çocuklu bir baba karısını tabanca ile öldürdü

Zabita memurları cinayetin vukua geldiği odaya girdikleri zaman katili karısının ölüsü üzerine kapanmış ağlar bir halde buldular

Dün Bakırköyünde bir aile faaliyetimiz malûmata nazaran vak'ın cıası olmuş bir adam 7 senelik karısını tabanca ile vurarak öldürmüştür. Bu fecî cinayet etrafında aldığımız malûmata nazaran vak'ın mahiyeti ve cereyan tarzı şudur: Katil, Bakırköyünde Huban so-

Rusya Uzaksark harbine girmeyecek

Litvinofun sözleri

«Rusya bütün enerjiyi Almanya'ya yenmeğe hasretmiştir.»

Vaşington, 14 (A.A.) — Sovyetler Birliğinin Moskova büyük elçisi M. Litvinof Mister Ruzvelt'le Mister Caordell Hulle şunları söylemiştir: Amıyanın mağlûb edilmesi mümkün olursa Japonya'nın süratle hâkindan gelineceğine hiç şüphe etmemelidir. Biz şimdi Rusya'da Alman ordularına öldürücü darbeler indiriyoruz, Rusya bütün kaynaklarını ve bütün enerjisini Almanya'ya yenmeğe hasretmiştir.

Avrupadaki durum kâfi derecede aydınlanmadan Rusya Uzaksark harbine müdahale etmeyecektir. Asyada herhangi bir harekete geçmemiz Almanyanın işine yarayacak ve Rusya'ya batı cephesinde zayıf düşüreceklerdir.

15 bin kişinin takibi ettiği büyük maç

Fenerbahçe İngiliz takımına berabere kaldı

Oyun sonuna kadar çok zevkli ve heyecanlı olarak cereyan etti. Fenerliler oyunun ilk devresinde gol yapamadılar

Fenerbahçe Cihadın mükemmel bir karşılayışı ile bir tehlikeyi atlattıktan sonra Misafir İngiliz takımı dün alınan vaffakiyet sayılmak üzere. Memlekette pek büyük bir alkışla yandıran misafir takımın oyunu bugün Fenerbahçe stadında on beş bin kişi hazır bulunmuştu ve bu kalabalık bir rekor addedilecek hâdiselerden biriydi. (Devamı 6 ncı sayfada)

San'ate dair

Orhan Seyfi

Yazan: Halid Ziya Uşaklıgil

— 1 —

Orhan Seyfiyi nasıl tanıdım? Ben söylemeden siz keşfebilirsiniz ki o nu Yusuf Ziya ile birlikte tanıdım. Bu iki şair hilkatin elinden, beraber yazaşınlar, beraber düşünüp çabışınlar, hep bir arada hayatın muhtelif safhalarından geçerek devam etsinler diye çıkmış gibidirler; bana da ikisi beraber geldiler. Avrupa edebiyatında böyle yazı heyetini teşkil etmiş birçok misaller var: Bunlar arasında Goncourt kardeşler, Tharaut ve Rosny kardeşler, Fischer'ler, kardeş olmaları halinde hemen her vakit birlikte eser verenlerden de Flers ile Calvet, hatta isimlerini de birleştiren Erockman-Chatrian zikrolunabilir; Orhan Seyfi ile Yusuf Ziyanın birlik çabaları meomualardan başka beraber yazdıkları eserleri olup olmadığina vakıf değilim. Onlar kalemlerini birleştirmiş değillerdir; fakat fikirlerini, ruhlarını birleştirdikten sonra bunu da kâfi bulmayarak hususî hayatlarında da bir rabata tesis ederek bakanak olmuşlardır.

Bana nasıl geldiler?.. Geçmiş zamanlardan birinde idi, insanın hayatında geçmiş zamanın zinciri uzanıp gittikçe onun muhtelif merhalelerini tesbit edebilmek epeyce zor oluyor. Galiba Büyük Harbin ilk devresinde idi, ben de uzun bir gayubetten sonra Yeşilköy mevza köşeme gelip sığınmış idim; boş denebilecek yapıyınız bir ömrü sürükleyp gidiyordum.

Büyük Harb! Bugünün korkunç dünyaya harbinin düşününce o badireye büyük sıfatını vermekte tereddüd etmek lâzım... Memlekette hayat henüz intizamını muhafaza ediyor olmalıydık ki bir gün bana benim neslimi takib eden gençlerden birkaç kişinin ziyarete gelecekleri haberini aldım. Anlaşılan beni üzlet hayatında tesbit etmekte ve bana uzakta bir incizab diyen gençler olacaktı. Bunların öndüne düşünün, uzakta değil, yakından bir dostumdu; Halil Nihad...

Bu müstesna fitret sahibi şairi ve pek güzelde vasıflarla yaratılmış insanı Samsundan başlayarak tanıdım. Ben bir aralık Karadeniz sahil şehirlerinde İnhisar İdaresinin bir teftiş heyetinde beraber doluşırken Samsuna da uğramıştım. Orada Düyunuumun

ye İdaresinde memur olan Halil Nihad gelip kendisini bana tanıttı, ondan sonra aynı idarenin merkezine, İstanbul'a nakledince burada da beni unutmamak üzere bana dostluğunun vefasını bildirir ve verirdi. İşte o sıralarda yanıma birkaç refikini alarak, onların arasında Orhan Seyfi ile Yusuf Ziya, Yeşilköye kadar geldiler. Birkaç saat beraber, şuradan buradan, pek az ahvaktan, pek çok edebiyattan bahsederek o kadar güzel bir müzahabe ile vakit geçirdi ki bu toplantımın arası sıra tekrar edilmesini misafirlerimden rica ettim, ve böylelikle toplantılar haftada on beş günde bir devam etti. Ne kadar sürdü? Galiba ahvalın müsaadesi kadar...

Kimler gelirdi? O zamana kadar tanılmamış simalardan Hamami İhsan, Yaşar Şadi, Süleyman Şevket... Bu sonuncu pek zeki, pek şair bir muallimdi, bir edebiyat muallimi ki bana «Güzel yazılar» namında talebe için yazılmış muassal kitabımın cildlerini verdi. Talebe için yazılmış olan bu eserden ben kendi hesabıma pek müstefid oldum, nüharririn müteallimlerinden bir takımına iştirak etmekte beraber pek çoğunu Süleyman Şevketin tekkiki ve vukufu lehine kaydolunacak kıymette buldum. O zamanlardanberi kendisini tekrar görmek müyesser olmadı, bilmem ki, hâlâ muallimlikte devam ettiğini öğrendüğüm bu zat yılların getirdiği mehtetler arasında hırpalanarak eski neşesini muhafaza etmiş midir?

Gelenlerin arasında tanıdığım, sevdiğim dostları da tahattür ediyordum: Fırad Köprülü, Onunla Darülfünunda uzun arkadaşlıkta bulunmuşum. Uzun kırılganlığının sayesinde gizlenen gözlerinde evcilleri kaynaşan zekâ ateşinden arasına kılğuncular fıskarak kısa cümlelerle müzahabeye karışır ve üç beş kelime ile söylenenleri ya icmal eder, yahud, onlara bir yeni çığır açardı. Hakki Tarık. Onu da pek eskiden tanır ve pek kuvvetle severdim. Edasının zarafetine, sohbetinin halâvetine, irfanının servetine maftun idim. O ancak iki üç kere gelebildi, daha sık gelen Celâl Şahir zavallısıydı. Onu genç yaşındanberi, tâ «Serveti» tünun» devresinden başlayarak sevmek takdir etmek, ince şifirlerine meftun

olmak suretile tanırdım. Bugün onu anarken genç yaşında hayata gözlerini yuman bu dost için yüreğimde derin bir sızı var.

Blade alle kadınlarının yemek işlerinde, hele börek, çörek, tatlı nevilerinde hususî bir mehareti vardır; misafirlerime çayla beraber muhtelif şeylerle ikram edilebilirdi; fakat asıl bizi doyuran edebiyat aşkı içinde teati edilen fikirlerdi. Ve bütün o sahada söylenen sözlerin nihayet bir merkez noktası bulundu: Hep beraber bir edebiyat mecmuası tesis etmek... Bu fikri tekrar tekrar evirip çevirdik, fakat hiç bir zaman tatbik mevkiine geçirmek fırsatını bulamadık. O zamandan sonra bu fikir baskıların ellerinde hayyat buldu, çıkan mecmualar az çok devam etti, bugün gene Türk matbuatında yüz ağartan nümuneler var. Bunlar ne kadar devam edecek, bilmemez.

O zaman bilinmeyen, keşfedilemeyen şeylerden biri de Orhan Seyfi ile Yusuf Ziyanın bir mizah muharriri olacakları ve «Akhabat»ı tesis edecekleri idi. Şairliklerinden hiçbir ziyana yapmadan, aksine, o zeminde edebiyatı bedialar vermekte devam ederek bu iki san'atkârın yazı âleminde en zor bir saha olan mizah zemininde hiç sendelemen, hiç yıpranmadan yıllarca yol alabilmiş olmalarına ben bir mu'cize hükmünde bakıyorum. Bugün de onlar daha ciddi bir sahada «Çınaraltı» mecmuasını çıkarıyorlar. Bunu henüz görmek fırsatını bulamadım, fakat eski sohbetlerimizi düşünerek nasıl olması lâzım geleceğinin tahmin edebilmekten de pek uzak değilim.

Yeşilköy toplantılarında, şimdi gözlerimi yumarak, o zamanın bu iki genç şairini tekrar görmeğe çalışıyorum: İki de az söylerler, daha ziyade dinlerlerdi, beğendikleri bir kanape vardı ki piyanonun arkasında idi, her men her vakit yanyana oraya otururlar ve adeta sinerlerdi. Orhan Seyfi'nin gözlükleri altında gözlerinin içinde uyuyan ve uyanacak zamanın fırsatını bekleyen fikirler vardır diye anlatılıyordu; durgun ve düşünce içinde görünürdü. Yusuf Ziyaya gelince o da (Devamı 4/2 de)

Japonlar neden bu kadar çok gemi batırıyorlar?

Denizde baskın nedir, ve ne zaman, nasıl muvaffak olur?

Japon taarruzunun başlamasıyla dünya harbinin çerçevesi içinde klasik bir deniz mücadelesi görmeğe başladık. Bu mücadele ilerledikçe yeni Japon muvaffakiyetlerine şahid oluyoruz. Bu heyecanlı haberler pek sık olarak birbirini takib etmedikçe «Bu Amerika ve İngilizlere ne oldu?» demekten kendimizi alamıyoruz. Hakikaten en son yapılan otuz beş bin tonluk gemiler bile hava taarruzlarına dayanmamaktadırlar.

Bu muammanın asıl ve hakiki cevabını harbden sonra öğreneceğiz. Şimdiden fazla söylemek hakikati bırakıp kehanetle uğraşmak demektir. Bununla beraber tevallî eden vak'alar hakkında fikirlerimiz bir noktada toplamıyor. Baskının, deniz harbindeki ehemmiyeti...

Baskın nedir?

Baskının lûgat manası hepimize malumdur. Düşmanı ümid etmediği bir yerde, ümid etmediği bir yerinden vurmak... Kara harblerinde, şimdiye kadar, baskın yalnız sevelceyç ve harekât hususunda kullanılıyordu. Deniz harblerinde ise icad edilen yeni silâhlar da baskın tesiri hasıl etmiştir. Bunun eski ve yeni tarihlerde birçok misali vardır: Çin-Fransız müstemleke harbinde ufak bir Fransız torpidosu, torpil silâhı vasıtasıyla, kocaman bir Çin gemisini batırmişti. Rus-Japon (1905) harbinde Japon torpidobotları Ruslara baskın yapmışlardı. Büyük Harbde denizaltılar, son harbde de mîknatîsi mayınlar hep baskın tesiri hasıl etmişlerdi.

Baskın ne zaman muvaffak olur?

Fakat baskının yapılması değil, muvaffak olması matübdür. Harb de zafer için yapılmıyor mu? Şu halde elimizde, harbin bu yoldan kazanılması için iki tutamak bulunuyor: Bir tanesi baskın yapmak, diğeri de baskını zaferle ulaştırmak. Netekim ne Çin-Fransız müstemleke harbinin torpilli, ne Büyük Harbin denizaltı, ve ne de

son harbin mîknatîsi mayını, aid olmaları memleketlere zafer temin edememişlerdir. Çünkü mukabil taraf

«Son Posta»nın bulmacası: 5 - (6)

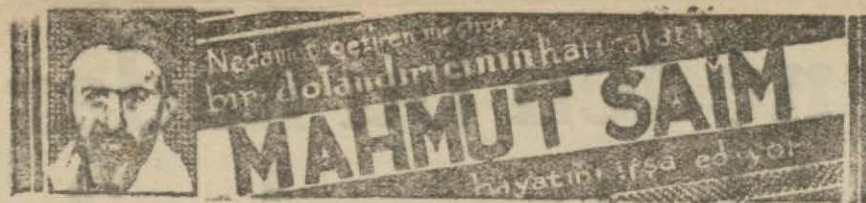
Soldan sağa:

1 — Güller ve güzel yüzlü (5), Işık (3).
2 — İzmir ve civarında merdiven bir Türk balkonu (3), Esirler (5).
3 — Tatlı değil (3).
4 — Bir vahşî hayvan yuvası (2), Muhtelif serzavatlıardan yapılan bir yemek (5).
5 — Tatlı bir rüzgâr (5), Arkadaş (2).
6 — Başına bir «b» ilâve edersek eşyaya renk veren bir madde olur (3). Bir deniz mahiöku (5).
7 — Hanın asrî ismi (4).
8 — Bir gıda madesi (2), Hayret nidası (2).
9 — Takli (5), Abide (4).
10 — Bir hayvan (2), Üye, mümesil (3).
11 — Bir nevi tatlı su balığı (3), Ateşin yandığı yer (4).
12 — Şen, hoş (3), Kahraman bir şimal milleti (3).
Yukarıdan aşağıya:
1 — Bir koyun cinsi (7), Ay başlarında vürudu beklenen şey (4).
2 — Fransızca alfabetinde bir harfin okunuşu (2), Bir musiki aleti (3), Mübarek (5).
3 — Cem edatı (3), Eski zaman bir deniz nakil vasıtası (3), Hasret ve teessür nidası (2).

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										

4 — İstikbal (3), Bir uzvumuz (2).
5 — Bir deniz harb aleti (9).
6 — İngilizlerde asilere verilen bir ünvan (3), Başına bir «y» eklersek bir deniz nakil vasıtası olur (2).
7 — İstifham edatı (2), Zarif bir çiçek (4), Bir teessür ve keder nidası (2).
8 — Marazi bir şikâyetlik (3), Başına bir «k» korsak yığın imaline mahsus şey olur (2), Bir erkek ismi (4).
9 — Tersten okursanız san'at anlamına gelir (2), Parça, soğuk bir hayvan (5).
10 — Başına bir «b» konursa bir rakam olur (2), Uyumakla alakalı bir şey (5).

Blâns için yaptıklarım

— 180 —

(Blâns) a bütün İstanbul meftun olmuştur. O ne nazlı, eilveli, işveli bir taciret facire idi. Hakkile sanatının (i) ehli idi de. Son çıkıştı amma, bir çıkıştı. Bilhassa kantolar için hususî muallim tutarak güfte ve bes, teleri talm eder, pürüzsüz bir lisanla kanto söylerdi:

Söyletme beni!.. Derdim büyüktür: Hayatım bana; Bir koca yükür!

Blâns İstanbul'da (Peruz) ve emsalinden sonra büyüğü bir rahat gördü. Dladadeleri arasında Kayseri Razi Paşazade bir Mehmed Bey vardı. Uzun boylu, yanında taşıdığı beyaz fino köpeği (aşşet) iddiasında bulunan Mehmed Beyi Blâns bir ayda kuma o tuttuvermişti.

Evvelâ Şehzadebaşındaki ev satıldı. Blânsla arabalarda gezilerek sarfedildi. Arkasından Bebekteki yalı müsa, yedeye konuldu. Bu para da Blânsla Beyoğlunda bir apartman tutularak 15.20 günde heba edildi. Sonra sıra Kayserideki emläke geldi. Blânsın a, teji aşkle gövü kararan zavallı Mehmed Bey buradan bir vekâle name yolluyarak Kayserideki bütün emläklerini ucuz pahalı sattırdı. Bu ateş kar mi dayanır? Blâns bu? Nihayet, parası kalmayınca bir gece Blâns ona kapıyı gösterivermiş:

— Of.. senden baktım. Başım ağrıyor. Artık git. demiş, işin içinden çıkmış.

Zavallı Mehmed Bey, en sonra İstanbul'dan kaçmak için fino köpeğini bile satmaya mecbur olmuştu.

Apik ağa namında bir yazma tüccarı da (Blâns) in âşklarındandı. Blânsın gittiği bütün tiyatrolarda peşinden dolayan Apik ağa:

— Bu akşam Blâns hanım bunda oynuyor?

Diye bilet gışes ne sokulur, sahneye en yakın locayı alırdı. Blâns sahneye nim üryan çıkar, beyaz vücudu, narin endamile ortalığı kasar kayururdu.

Zavallı Apik ağa ağzını bir karış açar:

— He, kantocu derlerse işte şu kar Allah için bir tane dir? Kaç para eder Peruz, kaç para eder bilmem ne? Hent? Abus? Onlara gideceğine gel de Blânsı gör? Zannedersin ki kar, dan yapılmış Noel heykeli oynuyor?

kânî tezgâhı Blânsın uğurunda harab etti. Sattı savurdu. Külleri bile kal, madi, bir gün Şişhane karakolunda kendisine tesadüf ettim:

— Apik ağa?

— He.

— İnc haber? Bu ne kepezelik no?

— Alay edersun?

— Blâns hanım nerededir?

— Elinin köründedir. Sen bilmece sun Berutta olduğunul.

— Ya.. Berutta mı? Sen etrafında çok dolışmıştın da? Hava aldın galiba?

— Sen dolışmadın? Sen ne aldım? Afşospiyo? Haydi ben hava aldım. Çünkü bu orostopolarm yolunu bilmeordum? Sen kırk sene bunların içindesin de nasıl faka bastın? Bir de eline sakalını almışın; Mahmud Saim? Kulkapıdaki balıktı hent Hamparsom senden kurnazdır.

Apığın dediği doğru idi. Ben de (Blâns) in kıvrak, sıkırdak eteklerine tutulmuş; onun arkasından bir hayli dönmüştüm.

Neler yapmamıştım onun için? Bir akrabamın kartvizitini taklid ederek çarşıda bir kuyumcudan (düşün var) diye bir purlanta (taç), bir purlanta (gerdanlık) alarak doğru (Emniyet Sandığına) rehlin etmiş, o parayı iki saatte Blânsın peşinde heba etmemiş miydim?

Kuyume Karabet beni hürmetle karşılaşmış:

— He.. siz Bahri Beyden gelece sunuz? Azis ahababındır.

Demişti. (Kartvizit) i vererek taçla gerdanlığı almış, ve o gece iki saat Blânsla Büyükdada (rakı) içmişim. O kadar...

Üç gün zarfında taçla gerdanlık git, meyince çarşı (Karabet) efendinin başına yıkılmış:

— Kavuy.. bunda galiba bir şeytanlık var! Aman Allahım. Paralar gitmiş galiba.. diye Bahri Beye konuşmuştu.

Bahri Bey ademi maifumat beyan etmiş, iş bittabi merkeze ve adliyeye intikal ederek o üç saatlik (rakı) keyfini üç ay tevkifhanede kalmak suretile yüzde beş bin falzle ödemıştim.

(O mahller ki derya içreden derya.. şü bilmezler..)

Gene Blânsın saikaj aşkle (Beşik, Seker Bayramında

üç gün dört gece için bir İrani ile bir Ermeniye kiraya vermişim.

Seker Bayramı sonbahara tesadüf etmişti. Beşiktaş bayram yeri her sene (Emlâki Milkye) İdaresince bayram günleri için kiraya veriliirdi. Yazıda, neme bir Ermeni ile bir İrani geldi:

— Ağa, sen bu işi başarabilirsen.. Beşiktaş bayram yerini bize bu Seker Bayramı için kiralakin görelim..

— Kiralayayım? Kaç tutarsınız?

— Bizim lafımızla iş olar? Biz beş yüz liraya tutarık.

Meselede (Blâns) vardı. Herhalde orayı kiralamak lazımdı. Çünkü para lazımdı.

— Yarın geliniz, dedim. Ertesi gün müteaddid senedler hazırlıyarak güya Emlâki Milliyeden ihteme almış gibi onlara bayram yerini kiraya verdim. Altı yüz lirayı da peşin aldım. O da Blânsla iki gece dayanmadı, fakat bu defa yalnız (rakı) ile kalmadı.

Kalmadı amma çefayda?.. İrani ile Ermeni müteaddid çadırlar alarak bayram yerine gitmişler. Bir de ne gör, sünler. Onlardan evvel de çadır kurmuşlar var. Acem kızmıy?

— Mane bahin? Siz utanmazsınız? Ne gelüp üşüşünüz buraya? Haydi yallah. Mal sahibleri gelmiş. Kalkınız.

— Kim kalkacak?

— Men kalkacağım? Siz kalkacaksınız? Sorursunuz?

— Hey... Gözünü aç, biz Emlâki Milliyeden kiralađık.

— Biz de Emlâki Milliyenin vekili Mahmud Saim candan kiralamışız. Burada palavra sökmez ağa. Apatırım polisi, çalan kulağınuzun dibine korku, sumu; anlırsınız elâlemin malını a. parmak nedir?

— Aklını oynatmışın sen. Sakın çadırları filân açayım deme.

— Mene ne yapacaksın?

— Sana bir şey yapmayıcağım ama; çadırını da açtırmıyacağım.

— Ne mene açtırmıyasın?

— Acem baba. Galiba seni dolandırmışlar. Görelim şu senedi bakalım. Acem benden aldığı senedi çıkarmış. Hepsı gülmüşe başlamışlar.

— Ne gülmüşünüz?

— Sen türkçe okumak yazmak bilmez misin?

— Bilirim?

— Aakadaşın da bilmez mi?

— Bilmez.

— Bu sened değil ayol.

— Ne menedi?

— Karınca duasını yazmışlar, altına pul yapıştırmışlar.

— ?...

— Bu bir işe yarar? Bu akşam suya koyarsın. Üstüne bir limon sıkarsın. Gece ayazda durur. Sabahleyin şifa niyetine ortanınla beraber içersin ağa?.

(Arkası var)

Mahmud Saim Altındağ

Son Postanın edebî tefrihası: 3

Küçük Hanımefendi

Nakleden: Muazzez Tahsin Berkand

Ne yapalım oğlum, sevdiğin kız ma. alesef bir kuş gibi elinden uçtu, git, ti ve artık geriye dönmesine de imkân yok.

Ömer Gelgeç derin bir hüznle başını salladı.

— Zavallı Nevrecğim!

— Oğlum, otuz iki yaşında bir genç ömrünün sonuna kadar bir hatıraya sadık kalmaz. Böyle devam ederse, biraz evvel hararetle bahsettiğin vazifeni yapamazsın.

— Ben vazifeden bahsederken tekrar evlenmeği aklıma getirmemişim anne. Nevrecğimim hatırası bende bu kadar canlı iken başka bir kızla nasıl birleşirim?

Şaziye Hanımın gözlerinin iki tarafından ağır ağır yaşlar akmağa başlamıştı.

— Zavallı yavrum. Sana içkence ediyorum. küllenmekte olan hatıralarını yeniden eşeliyorum. Ah, ben çok talış bir kadınımışım. Çiğerparem kendi sözleriyle üzüyorum, hırpalıyorum. Fakat ne yapayım varabbi, elimden başka bir şey gelmiyor ki.. Ne tarafa baksam karaalık, ümitsizlik!

Dinle beni Ömer, sana içkence ettiğimi bildiğim halde tekrar ediyorum. Bu teklifimi kabul et, ilk zamanlarda belki üzülürsün ama sonradan mes'ud olacağına eminim. Senin gibi hayatını debdebe ve lüks içinde geçirmiş olan bir adam üç beş lira aylıkla yaşayamaz. Buna mecbur olursa, ne kadar ciddi ve çahşkan olursa olsun, ızdırap, çeker, mahrumiyetini her an daha çok artan bir şiddetle hisseder, hırçın, kışkanç, sevimsiz olur.

Bu sözlerle seni çahşmaktan vazgeçiriyorum zannetme; bilakis. Keşke baban sağ iken seni de Müniri de çahşmaya, hayatını kazanmaya mecbur etseydi, buna mâni olmasaydı! Fakat bugün maalesef vakit biraz geçmiştir, bulacağın iş elli altmış liralık bir memurluktan başka bir şey olamaz. Çünkü bunun için hazırlıklı değilsin. Yanıldığını, fena düşündüğünü farzetsek, en geniş bir ihtimalle, kazancın yüz lirayı aşamaz. Vergisi çıktıktan sonra bu para seni bir haftaya yaşatamaz. Ben seni tanımaz mıyım? Senin nazarında paranın hiçbir ehemmiyeti yoktur. Bir lirayı, beş lirayı, bir kurus, beş kurus gibi sarfedersin.

Bundan sonra böyle yapmam, hasis

olurum, paramı santimine kadar he. sab ederim.

— Boş vâdiler ve sözler bunlar.. Halbuki ben senin saadetini hazırlamaya çalışıyorum.

— Saadet mi? Bundan sonra benim için bu kelimenin manası kalmamıştır.

— O halde şimdilik buna rahatlık ve sükûnet diyelim.

— Yani maddi rahatlık ve sükûnet demek istiyorsunuz değil mi anne? Çünkü kalb rahatlığının benim için kabil olmadığını biliyorsunuz. On beş gün içinde tifodan ölen karım her zaman bana yeniden evlenmeği nasıl tavsiye ediyorsunuz, anlamıyorum.

— Bunu ben aramadım, karşına çıktı. Bu fırsatı kaçırmak doğru olmaz.

— Nüveyrenin yerine bir başka kadın ha!

— Hayır çocuğum, sana teklif edilen kızcağız henüz onun yerini alacak vaziyette değildir. Şimdilik onunla sadece nikâhlanacak ve bu sayede Gelgeç ailesini yıkılmaktan kurtaracak, evimze sahib olacaksınız.

— Onun benimle bir çatı altında yaşaması, hayatıma girmesi kab edebek. Böyle bir şeyi yapmağa cesaret edemiyorum.

— Namuslu bir insan vazifesini yapmak cesaretini bulur.

— Vazife! Namus! Bir kadınla zengin olduğu için evlenmek ve onu bed. hı edeceğine emîn olmak!

— Neden bedbaht olum? Sen terbiyeli bir adamsın. Sana servet ve refah getiren bir kadına hürmet etmesini ona karşı nezaket göstermesini bilirsin.

— Benim yanında yaşayacak. Nüveyrenin teneffüs ettiği havayı tenef. füs edecek, onun dolıştığı yerlerde doluşacak, onun dokunduğu eşyayı dokunacak bir kadın!

— Oğlum, bugün değilse yarın evleneceksin. İnan bana, karısını kaybetmiş olan bir erkek ancak başka bir kadınla teselli bulabilir.

Seni evlenmeğe mecbur eden başka bir sebep daha var: Yüzlerce senelik Gelgeç ailesinin ortadan kalkmaması için dünyaya bir erkek evlâd getirmeğe mecbursun.

— Tuhaf söylüyorsunuz anne, ya erkek çocuğum olmazsa!

— Bunu tasavvur etmek bile istem.

— İşte Münir meydanda. Üç tane kız oldu.

— Orasını biliyorum. Şimdiden böyle hesablara girişemem; belki senin için değil, üç dört oğlum olur. Herhalde genç yaşta evlenmişin, sonradan pişman olursun ve koskocaman Gelgeç ailesinin namı ve nişanesi kalmayacağını düşünerek vicdan azabı çekersin.

— Gene vazifeden bahsediyorsunuz. Vazife nedir ve nerededir? Bunu kim bilir! Gelgeç ailesi, büyük babalardan kalan bir isinden başka nedir?

— Manasız sözler söyleme!

— Ölen bir kadını unutmamak, hatırasını her zaman yaşatmak ta bir vazife değil midir? Ben Nüveyreye sadık kalacağımıza yemin etmişim, ömrümün sonuna kadar onun yanındaki mevkini muhafaza etmeğe mecburum, ona ad olan hakları bir başkasına veremem.

İhtiyar kadın mahzun mahzun gülmüşü.

— Sana acıyorum evlâdım. Haklı varsın. Fakat ölümlere karşı olan borçlarımızdan evvel sağ olanlara karşı vazifelerimizi yapmağa mecburuz. Maafimafih sen mademki ölenlerden bahsediyorsun, o halde baban ve büyük baban da sağ değillerdir, onlara karşı da borçların vardır.

— Ne gibi?

— Süâlelerini ortadan kaldırılmak, sana bıraktıkları miras israf ettikten sonra şimdi elinde son kalan babanın ocağını haraç mezad sattırılmak.. Bir saniye gözlerini kapa, onları düşün, onlara sor bakalım, ölmüş bir kadının hatırasını muhafaza etmek mi yoksa Gelgeç ailesini maddî ve manevî iflâstan kurtarmak mı daha mukaddes bir borçtur.

Bu sözleri söylerken Şaziye hanım ayağa kalkmıştı. Uzun boylu dindar, doğrulmuş, yüzü öfke ve heyecanla sararmıştı. Bu halde ihtiyar kadın gülmeli ve korkunçtu. Güya karşısında kocası varmış ta ona hitab ediyormuş gibi sözünde devam ediyordu:

— Büyük oğlumuz zavay bir çocuktu. Sevdiği karısını kaybettikten sonra artık yaşamak, mücadele etmeğe kuvvetini kendinde bulamıyor. Küçük oğlumuzun üç kız çocuğu var.

(Arkası var)

Su veren dede

Yazan : İsmet Hulusi

— Otuz sene evvel burada su veren dedenin kulübesi vardı.

— Namazında, niyazında cennetlik bir ihtiyar mıydı bari.

Ihtiyar köylü güldü:

— Ne cennetliği beyim... Nenin nesli zümüş biz de geç öğrenedik.

Anlatıcaaktı. Ben de dinlemek arzusu sındaydım. Yapraklarından ay aydın, hafif süzülme bir söğüdüme altına oturdum.

— Sen de otur amca, dedim, ayakta kalma. Demek su veren dedenin kulübesi buradaydı.

«Evet nah, şu azıcık ilende... Ben o tarihte otuz beş yaşında var, yok.

Köyün ilerisindeki çardağlı kahve derviş çıkageldi. Yorgundu, uzak yoldan geldiği belli idi, o istemeden ok.

kah bir kahve sundum. İcti, bir şey konuşmadı. Eyvallah, deyip çıkıp gitti.

Gece gene kahveye geldi. Gene kahve yaptım içti. Vakit geçti, müsteriler dağıldı. Belli ki yatacak yeri yoktu.

Tanrı misafiri bu. Yatağımı verdim ve kendim o gece piykede yatтым.

Ertesi gün gene çıktı gitti. Gece gene geldi. Kendine bir kulübe yapacağını biraz ağaç, mihi istediğini söyledi. Bir

isabına bakarız, dedim, ertesi sabah muhtarla ulaştım. Anlattım. Suradan

buradan istediklerini tedarik ettik. Erenlerin sağı solu olamazmış, Sana gösterdiğim yere bir köprü yaptı ve kulübesini bu köprünün üzerine koydu.

Birkaç gün su bu yemek gönderdik. Biz de fakir insanlarız, yemeklerimiz pek o kadar iyi olmaz. Dede bizim yemekleri beğenmiyordu. Bir akşam üstü

hiç umutlanmam. Hişimla kahveye girdim: — Köylüler, dedi, haberiniz ola ki

yarıdan tezi yok, bir bakire hergün öle akşam, bir tepsî içinde bana en iyi yemeklerden getirmeye su akan derenin suyunun hepsini içerim. Su, suz kalırsınız.»

Sözünü bitirir, bitirmez kahveden çıktı. Hiç birimiz bir şey anlayamadık. Ben:

— Yarın aç kalsın da o zaman ne yapacağımı görürüz.

Dedim. Sözüme rıza göstermeyenler oldu ama, çokluk benden tarafa çıktı.

Ertesi gün sabah ta, ne de akşam da, yemek göndermedik.

Gece vakit yatsıya doğru idi. Bir de ne görelim; derenin suyu kesilmemiş mi? Benden tarafa olmayanlardan bir kaçı gördüm mi başımıza geleni, diye bana gürdüler. İhtiyarlar toplandı. Hep birlikte dedenin kulübesine gittik.

Dede kapıyı açmamış... İçeriden, karnam aç bırakınız, ben de su içiyorum, demiş, bir bakire elimde bir tepsî yiyecek göndermezseniz bu köyde suyun damlası akmaz. Akan su dedenin kulübesi altında kayboluveriyor, köprüden beri yana damla sızıyor, muş.

O gece de öyle geçti. Köy susuz, ertesi gün düşündüler, taşındılar, sarı Osmangilin kızının eline bir tepsî yemek verdiler. Gönderdiler. Kız söylemiş, Dede kulübesinde oturmuş, tesbih çekermiş. Tepsiyi kızın elinden almış; karnam doyunca, su içmekten vazgeçerim, köyünüzde su gelir, demiş. Halkın az sonra derenin suları akmaya başladı. O günden sonra hergün öğle akşam sarı Osmangilin kızı dede nin kulübesinde fazla kalır oldu. Anası babası kız sekaştırıp sormaktan da konkarlar. Kızda bir tuhaflık, karnı da şımarık başlamamış mı, hani aklıma birçok şeyler geldi amma, kime söylerim, arada bir gün sarı Osmangilin kızı hastalandı, yemek götüremedi. Başka kim gidecek. O gün yemek gitmedi, gene su kesildi. Ertesi gün kız vелеşti. Yemeği götürdü. Gene su akmaya başladı. Kızın da karnı günden güne şişiyor. Bir gece gene yemek götürüldü. Kız bir daha görünmedi. Anası babası ağlarlar. Beni aldılar. Gittik dedenin kulübesine kapıyı vurduk. Dedenin sesi duyuldu:

— Ne istersiniz benden, suların peşine koşmayın gelin götüreyim geldim, şimdiki yorgunum.

Kızın anası sızlar:

— Aman dede, ne okarsun kızın bırak.

Dede hisimla bağırdı:

— Kızın suların padişahına gelin gitti. Bundan öte benim hizmetime başka bir bakire bakacak. Hergün öğle, akşam yemeklerinizi o getirsin. Ertesi gün oldu. Kim kızına gönde-

rır ki, Gene derenin suyu akmaz oldu. İhtiyarlar kahvede toplandılar. Bir bakireyle yemek göndermekten başka çare yok. Ben biraz yaz bilirim. Bana köyde ne kadar bakire varsa hepsinin ismini ufak birer kâğıda yazdılar. Külâhına koydular, muhtar bir tane çekti. Okudum, Fadime, benim sözümdü. O anda kan beynime çıktı. Olmaz; dedim; benim sözüm dedeye filân yemek götürmez, varsın köy susuzluk, tan kurusun. Şöyle dediler, böyle dediler, çarpılacakmış söylediler. Güya kandırıyorlar. Hakikatte kanmamıştım ha, onlar beni kandırmaya çalışırken ben de kafamdan bir şeyler tasarlamaştım.

Akşam ezanı zamanı Fadime en yeni esvabını giydirdiler, eline de tepsiyi verdiler. Yoğa çıkardılar. Kız hü ngür ağalar. Nah şu altında o turduğumuz söğüdü kırk adım ötesinde bir kaya var ya, geldim oraya saklandım. Fadime elimde tepsî ile o raya kadar geldi. Kız iki adım atıyor, duruyor, etrafı dinliyor, gene iki adım atıyordu. O gece de bu geceki gibi mehtab vardı. Taşın hizasına gelince Fadime yüzünü iyiden iyie seçtim. Kızcağız ağlıyordu. Yavaşça seslendim. Üretti. Benim olduğumu türk memesini söyledim. Kız, dedim, bura ya gel, yaklaştı. Elinden tepsiyi aldım. Bizim köylüler bu hali görseler dedenin yemeğini yarı yoldan çevir, digim için beni taşıla öldürürlerdi.

— Kız, dedim; ne yemekler var

Sıra köyün zenginlerinden Dummuş ağamın eniş, çok iyi yemekler koymuş. Karnam da açtı. Oracıkta o yemeklerle bir güzel karnamı doyurdum. Fadimeye de verdim. O yemedi. Korkudan titir titiriyordu. İki de bir:

— Köyün susuz kalmasından değil, benim çarpılmamdan korkuyorum.

Diyordu. Ben aldırıyordum. Bir insanın dede değil ya, ne olsa bir derenin suyunu tüketeceğine akıl erdiremiyordum ki.

Karnama doyurunca tepsidedeki suların hep kapaklarını örttüm. Tepsiyi elimde aldım amma, tepsiyi altından tuttuğum elimde de anca Mam Moskof muharebesinden getirdiği altın paraları vardı. Fadimeye: Kapıyı sen vurursun,

ne dönebilir

kim o, deyince; ince sesinle yemeğini getirdim, dersin. Kapı açılınca içeri ben girerim. Sen dışarıda kalırsın... diye tembîh ettim.

Fadime kapıyı vurdı.

— Kim o?

Fadimeyi dürüttüm. Cevap verdi. Dedenin ses neşelendi:

— Taze bakire, gel seninle beraber olalım.

Kapı açılır açılmaz, tepsî elimde içeri daldım:

— Dede, dedim, bakire bulamadık. Yarına inşallah, bugünlük yemeğini ben getirdim.

Gözleri büyüdü:

— Benim kulübe me bir erkeği ne cesaretle girer?

— Affedin dede efendi, kabahat benim değil, köylü öyle münasib gördüler, hele şu yemeğini alın.

Belli ki karnı da açtı, tepsiyi elimden aldı. Tepsiyi tutan ellerim serbest kalmıştı. Tabancayı gördüm:

— O ne o?

Dayadım göğsüme:

— Kıpırdanma, dedim, patlatırım. Vurdum tekneyi karnına yere yuvarlandı. Çullandım, iyiden iyie ellerini ayaklarını bağladım. Kulak verdim. Gümbür gümbür su sesi geliyordu. Külâhenin alt döşemesinden bir tahta söktüm. Tavandaki feneri indirip baktım. Bir de ne göreyim. Su büyükçe delikten yer altına akıyor. Bir yanda da deliğin kapağı olduğu belli bir taş.

Meğer orada Cenevizlerden kalma bir su yolu varmış. Kör olasınca herif onu öğrenmiş. Köyde de kimse bilmiyor, kulübeyi oraya yapmış, kapağı açıp derenin suyunu delikten akıtınca köylü susuz bırakıyormuş.

Ihtiyar köylü, güldü:

— Fadime otuz yıllık karnım beyim, amma yazık oldu o Sarı Osmangilin kızına, başımıza gelenler hep cahil, fikrî bilmem.

Japonlar neden bu kadar çok gemi batırıyorlar?

(Baş tarafı: 3/1 de)

maya imkân bulmuştur.

Netice

Japonlar, bir baskın yapmış buluyorlar. Bugün bu baskının revaçta olduğunu ve birçok tesirler hasil ettiğini görüyoruz, esasen bu felâkete uğrayan devletler bile maruz kaldıkları zararları gizlemiyorlar. İhtimalen Japon tayyareleri, daha kudretli pikeller yapıyorlar, belki de tayyareci fedailer olarak çalışıyorlar, veyahud deniz altından yeni bir silah kullanılmaya başlandı. Fakat bunların hepsine rağmen, henüz harbin ilk günlerinde olduğu gibi umutlanmamalıyız. Amerikan ve İngiliz zayıflığı bu tempoda giderek ay nihayetinde demokrat tarafa kuvvet kazınmaz. Fakat kullanılan silahın mahiyet ve karakteri anlaşılacağına göre, ya anlaşılacağına göre de umutlanabilir, ne güneşli ve Amerikalılar lehine döner

F. L.

ÇOCUK

29 ikinciteşrin bilmeceimizde kazananlar

29 ikinciteşrin tarihli bilmeceimizde kazanan okuyucularımızın isimleri aşağıda yazılıdır. İstanbulda bulunan okuyucularımızın hediyelerini Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra bizzat idarehanemizden almaları lâzımdır. Taşrada bulunanların hediyeleri posta ile adreslerine gönderilir.

Bir Anadolu duvar haritası
İstanbul Beyoğlu 43 üncü okul sınıf 5 talebesinden Necla Vural.

Bir şişe kolonya
İstanbul Hayriye lisesi sınıf 4/A da 475 numaralı Sadrettin.

Bir elişî kasteti
Konya lise sınıf 2/A da 338 numaralı Muhiddin Yüksel.

Kurşun dolma kalem
(Son Posta hatıralı)
İstanbul Kız orta okul sınıf 2/C de Nezahet, İstanbul Vefa lisesi sınıf 4/C de 208 numaralı Süleyman Atalay, Tekirdağ ortaokul sınıf 3/B de 265 numaralı Nadide Yıkılmaz.

Diş fırçası
(Son Posta hatıralı)
Diyarbakır hususi muhasebe vardiyesi müdürü Nihad Taşkın oğlu Mahmut Taşkın, Şebinkarahisar ortaokul talebesinden 251 numaralı Orhan Yılmaz, Çorlu kunduracı Moliz yanında İbrahim Yıldırım.

Diş macunu
Ankara fişek fabrikası hesab memuru Cemal oğlu Doğan Sezer, Adapazarı hükümet caddesi 225 numarada Semahat Kassaboğlu, Karaköse askeri posta 2529 numarada Adanalı Mevlud Çemek.

Muhtıra defteri
(Son Posta hatıralı)
Lüleburgaz milli piyango bayii Mehmed Alkan kız Mediha Alkan, Erzincan belediye başkâtibi Nurettin oğlu Sırrı Dineşoy, Kırıkkale ilkokul talebesinden 673 numaralı Nazan.

Albüm
(Son Posta hatıralı)
İzmit Marmara üssübahri kumandanlık daire müdürü binbaşı Şükrü kızı Güner, Catalca Ferhad paşa mahallesi Hamam sokak 49 numarada Ferdi Arslaner, Pertek jandarma kuvvet komutanı Selim Özkan kız Nebahat Özkan.

Kokulu sabun
(Son Posta hatıralı)
Edirne Osmanlı Bankası Mestek

İlân Tarifemiz
Tek sütun santimi

Başlık maktu 500 kuruş

1 nci sahife 400 »

2 nci sahife 250 »

3 ncü sahife 200 »

4 ncü sahife 100 »

İç sahife 60 »

Son sahife 50 »

Memleket Haberleri

Bilecik'te çalışmalar

Şehirde iplik fabrikaları kurulacak

Bilecik (Hususi) — Bilecik garbi Anadolunun güzel bir şehridir. Eski harab Bileciği dağların hattı içtimalarında bırakarak, aynı dağların yamaçlarında harbeden sonra kurulan şehir, plânı olarak kurulan şehirlerimizden yannda yer alacaktır.

Yanık fabrika yerlerinde ipek fabrikaları kurulabilecektir. Fırka müfettişliği binası en mutena binalar arasında gelir.

Şehrin büyük noksanı bol iyi sudur. Vilâyette maarif hareketi kıymetli maarif müdürümüz Nuri İnce geldikten sonra iyileşmiştir. Şehrin ortaokula olan ihtiyacı nazarı dik-kate alınarak tam teşekküllü bir halle ifrağı temin edilmiş ve leyfî bir mektep olarak, Bozöyük - Söğüt - Gölpazarı ve Osmaneli kazalarının yüzlerce talebesinin tahsilini temin edecek vaziyete sokulmuştur.

Halkevi oturma salonu şehrin en temiz ve en güzide şahsiyetlerinin oturup dinlendikleri yerdir.

Muhitine faydalı olan fidanlık

Tokad Çocuk Esirgeme Kurumu çalışmaları

Tokad (Hususi) — Verimli çalışmalarla muhitte derin bir sempo-ti uyandıran ve çalışmalarını daha genişleten çocuk esirgeme kurumu Valimiz İzzettin Çağpar'ın himayelerinde bir piyango tertib etmiştir. Piyango muhteviyatı çok zengin ve müntehab parçalardan ibaret olup şeklişi yapılmış ve bu vesile ile de kuruma üç bin lira bir gelir temin etmiştir.

Kurumdaki ödevlerini henüz yerinde ubdelerine almış olan başkanları Bayan Atiye Çağpar ile Asbaşkan Maarif Müdürü Fazıl Gönen ve Öğretmen Emine Sözeri'nin kurum vafaridatının zaman zaman ve muhtelif vasıtalarla gelir kaynakları temin etmek suretile geceli gündüzlü sarfettikleri mesal cidden takdire şayandır.

bahçesi günden güne tekemmül etmektedir.

Şehri müesseselerce de kendisine kâfi gelebilecek vaziyette bulunan Bilecik kıymetli bir operatöre ve güzel bir memleket hastanesine malik olmakla bütün hastaların şifa verici ağuşlarını açmıştır.

Son senelerde Bilecik'te mezruata Millî Şefimizin işaretleri üzerine çok ehemmiyet verilmiş ve faaliyet 2.3 misline çıkarılmıştır. Verim gelecek sene bir evvelki seneye nazaran 2.3 misli olacağı tahmin edilmektedir.

Eskidenberi meşhur olan ipekçiliği işgal zamanlarından itibaren yavaş yavaş tekrar başlamıştır. Söğüt ve Osmaneli gibi iki kazasında ipek fabrikaları olduğu gibi Bozöyük kazasında da kereste fabrikaları ve mozayik fabrikası vardır.

Tamamen istihlal memleketi olan Bileciğin havası da çok sağlam ve yayla olduğu için, sayfiye olabilecektir bir vilâyettir.

Çorluda bir akşam kız san'at okulu inşa edilecek

Çorlu (Hususi) — Öğrendiğime göre Çorluda bir akşam kız san'at okulu inşa edilecektir. 10.000 metre kare bir sahayı işgal edecek bu müessese için münasib bir yer aranmaktadır. Bu mektebin yapılıncası ve açılacağı haberi muhitimizde memnuniyet ve sevinçle karşılanmıştır.

Edirne'de Hasköyde 25 şehid için bir abide yapılacak

Edirne (Hususi) — Enez ile Keşan yolu üzerinde Hasköyün içinde Balkan harbinde şehid düşen 25 kahramanın bulunduğu haber alan Edirne valisi Ferid Nomer Hasköye giderek aziz şehidlerimizin önünde eğilmiş ve derhal burada büyük bir abidenin yapılması için alâkadarlara direktifler vermiştir.

Sikâyetler ihtiyaçlar

Karamanda niçin bir itfaiye teşkilâtı yok

Karaman (Hususi) — Karaman iki bin haneli ve on binden fazla nüfuslu bir kazadır. Evleri toprak ve tahtanıdır, ve birbirine sıkları vaziyettedir. Bunun içindir ki bir yangın zühüründe bir mahallenin tamamen yanmak tehlikesi çok fazla olmakla beraber yangını önlemek için de şehirde bir itfaiye teşkilâtı yoktur. Şu bir ay içinde zühür eden iki yangın neticesinde itfaiyesizlikten iki ev tamamen yanmış ancak halkın gayretile etrafa sirayetinde meydana verilmemiştir. Her sene Parti ocak, nahiye ve kaza kongreleri dileklerinin başında gelen itfaiye teşkilâtı dileği şimdide kadar bir netice vermemiştir. Memleketin en mübrem ihtiyaçlarından olan itfaiye teşkilâtı olmayan bir kaza ve bir köy dahi her zaman yanmağa mahkûmdur. Şehirde esaslı bir itfaiye teşkilâtı vücuda getirilerek memleketin maruz kaldığı bu büyük tehlikeyi önlemelerini ve eski yangın tulumalarını yok ederek yerine ve her ne pahasına olursa olsun modern bir yangın söndürme makinesi alınmasını belediyemizin genç reisi Ziya Güniçten ve arkadaşları encümen azalarından rica ederiz.

Edirne'de Parti ocak kongreleri bitti

Edirne (Hususi) — Şehrimiz C. H. Partisi ocak ve nahiye kongreleri seçimi sona ermiş ve bugün de merkez kaza idare heyeti intihabı yapılmıştır. Yeni idare heyetinde Hasan Kesmen (reis), Ahmed Sengelli (muhasib), Cemal Fenerci (kâtib), Hasan Osman, Cafer Çolpan, Mustafa Keresteci (üye) vazifesi almışlardır. Yakında yapılacak olan vilâyet idare heyeti seçiminde iştirâk etmek üzere 11 delege de seçilmiştir.

San'ate dair

(Baş tarafı 3/1 de)

susardı, fakat onun gözlerinin gizlenmek istiyen derinliklerinde fıkradıkları beliren haşarıklar olduğuna hükmedilebilirdi. Ben ikisini burada burada intişar eden şiirlerle o zamanın va'dle dolu gençleri ve ileride Türk edebiyatının en güzide şairleri olarak telâkki ediyordum. Zaman isbat etti ki bu telâkkide hiç aldanmamışım. Hattâ zamanın şehadetine hacet kalmadı, bir kısa müddet sonra Orhan Seyfi bana ilk manzume kitabını gönderdi. Bunda öyle ince şiirler, hussusile nazım san'atına öyle bir üstad sıfatile tasarruf vardı ki, kendisini tanıyıp seven bir dost olduğumdan değil, şairinin ve san'atının cazibesine meşur olduğumdan bu kitabı hemen hemen bir makale ile alktışıldım. O zamandan bugüne kadar her iki şair kendilerinden beklenen ümidleri hiç tezkib etmeksizin, her defasında daha büyük bir revnalka teyid ettiler.

Kendilerinden o vakit hiç umulmayan bir kabilyet, ki beni hâlâ hayretlere sokmaktadır, mizah sahasındaki muvaffakiyetleridir. Okuyanları usanmadan, hiçbir vesile ile bayağılığa düşmeden, daima yeni olmak imkânını bularak bu zemünde yıllarca devam edebilmek için ne sonu gelmiyen bir şuhluğa, bir şakraklığa malik olmak icab eder. Yalnız bizde değil, bütün cahil edebiyatında böyle bir muvaffakiyet pek nadir olarak müşahede edilir.

★

İşte henüz istihharının ilk devrelerinde tanıdığım bu şairin geçenlerde ölünülük mahsulünden birini aldım. Bana karşı dostluğunun bir bürhanı olarak son manzumeler kitabını lütfettiler. «Akbaba» kütübhanesi namile başlıyan bir silsilenin sarı ve zarif kabuğu bir kitabı: «O, Beyaz bir kuştu...» isimle çıkan bir nefis manzume külliyyatı. Bunu bir istigrak ile okudum. hep yanı başımda, ukide birde elimi uzatıp alarak tekrar okuyordum; «Fırsat bulsam da şairin bu kitabı için de duyduklarımı tesbit etsem!..» diye düşünerek... Elimde başlanmış yazılar vardı, bu fırsatı bir türlü bulamadım, o arzumun zihnimde atan nazırlarını duymakta devam ederken şairin bir ikinci hediyesini aldım. Bu bir manzume kitabı değildi. Bir roman... «Çocuk adam» isminde bir roman ki beni şaşırta. Ben şairde bir hikâyecinin uyumakta olduğunu farzedemezdim, nitekim onun bir mizah muharriri olarak çağını da ilkönce düşünmemiştim.

Orhan Seyfi birdenbire roman nev'inin en güzel bir nümunesini verebilecek surette meydana çıkmış oluyordu. Bu kitabı da bir hamlede okuyup bitirdikten sonra artık karar verdim. İtirazlarını püskürtmek için kendileri

dedeğim.

İkinci güreşin çatışmaları

Kara Ahmed güreşten on gün sonra; Koca Yusuf'a geldi. Elini öperek sunları söyledi:

— Usta; Hergelecinin güreş yapacak hali yok... Gazeteler ve etrafta bulunanlar durmadan işi körükleyip duruyorlar... Tabii; usta da bir izzetli nefis meselesi olduğu için intikam güreşine hazırım diye mecturen beyannatta bulunuyor. Bu işi örtbas etmek lâzımdır. Rica ederim aramızda, sureti hususiyede bu meseleyi halledelim... Zaten; biz İstanbula dönmek istiyoruz... deyince; Yusuf; ağzını açtı. Gözlerini yumdu. Söylenmeğe başladı:

— Ülen susak ağızları, ne zanmetmiş Yusufu siz... Vallah, hepten bitiririm bu işi... Dua edin ki; hasta idim... Yoksa; cambazhane meydanında cenaze namazı kıldırırdım bel!

Kara Ahmed; aittan alıyordu. Çünkü; iş rezalete binmişti. Organizatörler. Reşad Bey, kontes cenabları... Gazeteler, intikam mağının gününü bile tayin etmiş bulunuyorlardı.

Yusuf; erkek bir adamdı. Ahmede sunları söyledi:

— Tehey!.. Paşa bozuntusuna uyup Paris'e kadar gelerek işi rezalete veren ustana söyle! Birakıp gitsin memleket... Allahtan, peygamberden utanmaz mısınız bel! Bu keferde memleketinde ümmeti muhammedi birbirine düşürdünüz.

— Usta; bizim kabahatimiz yok... Bizi padişah gönderdi bel!

— Deyince; bu söz üzerine Yusuf, ol- duğu yerden fırladı ve bağırarak:

— Baka; padişah, sizi biz'imle gü-reşsin diye mi yolladı be?.. Burada bu kadar küffar var bel!

Ahmed, yavaş yavaş baklayı islatı-yordu. Reşad Beyin kendilerinin bil-miyerek çevirdiği manevraları söyü-yordu:

— Abe, usta bel!.. Hergelecinin ne kabahati var bel!.. Efendimiz, git Yusuf'a güreş demiş bel!

— Padişah; aklını mı oynatmış be? Beni, Hergeleci ile güreştirmek ist-

ni zaptedemiyen adamların karşısında takdirlerini haykırmaktan nefislerini alkoyamayanlar da vardır. Ben bu ikincilerden biriyim.

İşte epeyce uzun bir intizardan sonra nihayet bu pek sevimli, pek değerli şair ve edibden bahsetmek fırsatını buluyorum. Bir ikinci makede şu son- uki kitabı hakkında duygularımı kay- dedeceğim.

H. Z. Uşaklıgil

yorsa Türkiyenin toprağı dar mı geldi be?.. Böyle saçma sapan söz söyleye- rek kendinizi dariya mı çıkarmak istiyorsunuz be?.

— Vallah değil usta; biz, padişah emrile buraya geldik...

Ahmedin sözlerini dinleyen Mösyö Piyer; işi derhal çakmıştı. İstanbul- dan ne kadar güçlükle ayrıldıklarını hatırladı. Herhalde Ahmedin sözlerin- de bir takım gizli hareketler mev- cuddu. Ahmede sordu:

— Pehlivan; İstanbula gelirken kimleri gördünüz?

— Zaptiye nazırı paşayı...

— Daha; başka kimi gördünüz?

— Emanet paşayı...

— Size para verip padişahın emri- vardır diye söyliyeni hangisidir!

— Emanet paşa bel!...

— Parise geldiğiniz zaman Reşad Bey ne dedi? — Yusuf ve arkadaşlarına padişahın- mız kızımız, gâvur memleketinde ken- di başlarına iş yapar dururlarmış... Onu mağlûb ederek, faaliyetine niha- yet vermek lâzımmış, diye söyledi!

Mösyö Piyer; işin ıyızınını tama- mile anlamıştı. Demek; Koca Yusuf ve arkadaşlarının memleket hududu- haricine çıkmamalarını istiyen Sultan Hamid, ecebî sefaletanelerinin mül- dahalesile çarıncaz izin verdiği bu a- damları, memleket haricine pehlivan- lar yolluyarak mağlûb ettirmek ve bu suretile muvaffakiyetlerini kesrettikten sonra; memleketlerine avdetlerini ko- laylaştırmak istemişti. Kurnazlık, ter- tibat yerinde idi.

Halbuki; Mösyö Piyer yanlış düşü- ntüyordu. Filhakika; Sultan Hamid, pehlivanların Avrupaya gümelerini ar- zu etmemiştir.

Fakat; Hergeleciyi bir maksadı mah- susla yollayan padişah değildi.

Yusuf; padişahın, Hergeleciyi ken- distini yenmek için Parise kadar yol- ladığına içerlemişti. Cahil adam, kale- me gelmiyen kâflar söylemeğe başla- mıştı:

— Tehey! Padişahda da akıl yok- mus bel! Te bu ahretlik! Koca impa- ratorluğunu nasıl idare eder durur be? — Tevekkel değil; ümmeti Muhammed kırılıp dökülür bel!..

(Arkası var)

